

Çingiz bir dəfə mənimlə söhbətində demişdi ki, inşaallah, müharibə başlasın görəcəksiz nələr edəcəm. Müharibə başlayanda da birinci əməliyyatda qorxmadım, çəkinmədən şəxsi heyətə nümunə olacaq şəkildə döyüşmüşdü. Onunla axırncı görüşüm ikinci tapşırığa gedəndə oldu. Qardaşının şəhid olduğunu bildirdi.

11- ci yazı

(Əvvəli ötən saylarımızda)

Kapitan Bünyad Əliyevin şəhid Çingiz Məmmədov haqqında dediklərindən

Mən təklif etdim ki, Çingiz qardaşının dəfnində iştirak etsin, sonra gəlib bizə qosular. O, bir az fikirli baxdı, elə hiss etdim ki, yoldaşlarından ayrılmaq istəmədi, çünki ağır tapşırıq gedirdilər. Bir də xəbər tutdum ki, Çingiz olan bölmə artıq yola düşüb. Onlar düşmən mövqeyini ələ keçirmişdilər. 30 ilə yaxın müddət ərzində düşmənin qurduğu döyüş mövqeləri, düşmənin keçilməz saydığı səngərləri Çingiz öz bölməsi ilə igidlik göstərərək, artıq keçilməz sədləri keçərək düşmən mövqeyində yerləşmişdi. Təbii ki, düşmən bununla barışmaq istəmirdi. Gecəgündüz artilleriya hücumu edərək mövqelərini geri almaq istəyirdilər. Sərt qayalıqlara dəyən artilleriya mərmiləri igid Azərbaycan oğullarının əzmini qıra bilmirdi. Düşmənin yağış kimi yağdırdığı mərmilər qarşısında heç bir azərbaycan övladı geri çəkilmədi, son nəfəsinə kimi strateji mövqeyi tərk etmədi. Həmin oğulların içində qardaşının, həmçinin şəhid qardaşlarının qisasını almağa gedən igid Çingiz Məmmədov da var idi.

Çingiz barədə onu deyərək mənə ki, nizam-intizamlı hərbi qulluqçu idi. Hamının hörmətini saxlayan vətənpərvər olaraq, həmişə vətənpərvərlikdən danışırdı.

Oktyabr ayının 3-dən Çingiz olan bölmə ilə əlaqə yarada bilmədik. 44 günlük Vətən müharibəsinin zəfərindən sonra dekabr ayında Kəlbəcər rayonu istiqamətində Çəpli kəndi ərazisində axtarışlar zamanı Çingizlə birlikdə 18 igid vətən oğlunun nəşi tapıldı.

Çingiz öz əməlləri ilə bütün şəxsi heyətə dastan yazaraq örnək oldu, ruh yüksəkliyi verdi. Qardaşının şəhid olduğunu

bildikdən sonra qisas hissi daha da artdı və düşmənin üzərinə sığıaraq qəhrəmancasına şəhid oldu.

Çingiz Məmmədovun döyüşü dostu, gizir Elməddin Mahmudov:

"Çingiz mənim üçün əziz qardaş, doğma insan idi. Tabora gələn gündən tanıdığım ilk adam oldu. İlk gündən bir-birimizə qardaş dedik. Hər dəfə "nə lazım olsa, mütləq de", - deyirdi.

Çingiz hamının sevimlisiydi. Ən çətin məqamlarda köməliyini əsirgəmədi, nələr lazımsa, edirdi. Özü də sevərək.

Çingiz təkçə mənə deyil, hamıya xüsusi qayğı ilə yanaşırdı. Etibarlı idi. Məsləhətini əsirgəmədi. Ona görə hamının ona hörməti vardı. Həm insan kimi, həm də yaxşı döyüşçü kimi. Döyüşün üçüncü günü bizə bir günlük istirahət verdilər. Bizim bölüyü Sarı qayaya düşürdülər. Az müddət istirahətdən sonra bizə döyüş əmri verdilər. "Canavar" postunun sağ-sol istiqamətinə kömək lazımdı. Altı saata posta çatdıq. Üç gün döyüş tapşırığı yerinə yetirildi. İkinci gün axşam saat 10-11 radələrində 19 düşmən texnikası üstümüzə gəldi.

Düşmənin ələ keçirdiyimiz silahlı ilə gələn texnikanın qarşısını alırdıq. Gecə olduğundan sərəst atəş açma bilmədiyimdən, Çingiz gecəgörmə cihazı ilə sağ çiyimdən baxıb mənə istiqamət verirdi. Çingizin təcrübəsi sayəsində düşmənin 3 texnikasını məhv etdik.

Həmin günün səhəri bizi arteriyaya atəşi ilə vurmağa başladılar. Şəhid və yaralıları bizə göndərirdilər.

Növbəti atəş zərbəsi nəticəsində Çingizlə birlikdə döyüşçü yoldaşlarımız şəhidlik zirvəsinə ucaldılar.

Çingiz Məmmədov heç vaxt döyüşdən qorxmadı, son gününə kimi ər oğlu ər kimi döyüşdü. Döyüşlərdə qəhrəmanlıq göstərdi. Ölümün gözüne dik baxdı.

"Şəhid qardaşlar" kitabı

Çingiz yoldaşlıqda çox mərd, cəsur, yoldaşına görə sinəsini gülləyə verən insan idi. Tabeliyində olan əsgərin daim qayğısına qalırdı, bildiklərini ona öyrədirdi. Döyüşdə hər zaman öndə olmağa çalışırdı.

Usanmaq nədir bilməzdi. Vətəni çox sevirdi. Həmişə döyüşə, qələbəyə can atırdı. Gözü düşmən səngərində idi. Elə aldığımız növbəti düşmən səngərində də qəhrəmanlıqla şəhid oldu.

Çingiz təbii verən valideynlərinin qarşısında baş əyirəm. Belə məğrur, qorxmaz və mehriban övlad böyüdü təbii etdiklərinə görə onların əllərindən öpürəm.

Vətən Çingiz kimi övladlarla Vətən olur.

Çingiz fəxr edilesi oğul idi. Onu tanıyanlar onunla həmişə qürur duyacaqlar.

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Ruhları şad olsun!"

Nə yaxşılıqlar unudulur, nə sevilənlər. Bir də vətən üçün canından keçənlər. Cavid, Çingiz və bütün şəhidlərimiz kimi.

Onlar Vətəni Vətən edib canıyla tarix yazanlardır!

Döyüş şərəfli olduğu qədər də ağırdır. Burda düşməne qarşı döyüşməklə yanaşı, təkçə özünü yox, döyüşçü yoldaşlarını da qorumalısın. Komandirlər üçün bu ikiqat məsuliyyətdir. O, tapşırığı yerinə yetirməklə bərabər, həm də bütün heyətə cavabdehdir. Düşüncəsilə, ekstremal situatsiyada vəziyyətdən çıxmaq, qərar qəbul etməklə bacarığıyla.

Döyüşçü döyüşə məğlub etməyə, qələbə qazanmağa gedir. Ancaq burda ölümün də olacağından heç kəs sığortalanmayıb. Döyüşçülər döyüşə gedəndə bunu mütləq nəzərə alırlar.

44 günlük müharibənin uğuru həm də onda idi ki, komandirdən tutmuş əsgərə qədər hamı vətən üçün şəhid olmağa hazır idi. Təki Qələbə çalınsın. Qarabağ işğaldan azad olunsun.

Bu Vətən sevdalılarının Vətən sevgisi idi.

Azərbaycan xalqı 44 gündə əsgərlərə maddi və mənəvi köməliyini əsirgəmədi. Həmişə yanlarında oldu.

Ağır döyüşlərdən sonra əsgərlər onlara gələn məktub-

ları həvəslə oxuyurdular. Daha çox yadda qalan məktəblilərin məktubları idi. Səmimiyyətlə yazılan bu məktublarda məktəbli uşaqların arzuları və əsgərlərə olan inamı ifadə olunurdu. Əsgərlərin diqqətini və marağını çəkən bu sözlər bəlkə də onlar üçün bütün təbliğat vasitələrindən daha təsirli idi. Bu çox böyük məsuliyyət idi.

Uşaqlardan tutmuş babalara, nənələrədək hamı əsgərlərimizdən qələbə gözlədiklərini yazırdı. Və inanırdılar ki, bu müharibə mütləq bizim qələbəmizlə yekunlaşacaq və torpaqlarımız işğaldan azad oluncayaq. Biz Qarabağa qayıdacağıq.

Duyğulu məktublar evdən uzaqda olan insana daha çox təsir edir. Özü də ən məsuliyyətli zamanda.

Əsgərlərə yazılan məktublar ordu-xalq birliyinin təzahürü idi.

Şair və yazıçıların yazdığı məktublar axşamlar Azərbaycan Radiosundan səslənirdi. Əsgərlər həmin məqamı səbrsizliklə gözləyirdilər. Bu dəfə şair, publisist Rəfail Tağızadənin "Əsgər məktubu"nu Xalq artisti Eldost Bayram səsləndirirdi:

"Salam, Əsgər!"

Sən bu gün bir millətin, dövlətin tarixini yazırsan. Şərəf tarixini.

Sən son 100 ilin qalibisən. Torpaq sənin qələbənlə vətən olur. Yurd yurd olur.

Bizim əvəzimizdən, xəcalətdən özünə qapanıb cadarcadan olan torpaq sənin zəfərlə dirçələcək. Özünə gələcək. Oyanıb sənə "Axır ki, gəldin", - deyib, salamını alacaq. Salam verəcək.

Sən şanlı, qalib ordunun əsgərisən. Millətə, dövlətə Qələbə sevincini bəxş edənsən. Sən millətin qürurunu özünə qaytardın. Sənin sayəndə başımızı dik tutub gəzə bildik. Mənim əziz əsgərim!

Sən haqq yolundasın. Sən ədaləti bərpa edənsən. Başqa ölkənin torpağını zəbt etmərsən. Kimsənin torpağında gözün yoxdur. Öz torpağını işğalçıdan azad edirsən. Öz torpağını qoruyursan.

Var ol, əziz əsgər!

Hamının gözü indi səndədir. Atan, anan, bacın, kiçik qardaşın sənə arxalanır. Millət, dövlət sənə güvenir. Sənə etibar edir.

Sən vətənin qoruyucusu-

san! Sən güclüsen, rəşadətli-sən!

Sən düşməne kim olduğun döyüş meydanında göstərdin.

Əzminlə, mübarizliyinlə istənilən yeri ala biləcəyindən qorxan düşmən geri çəkilir.

Sən nə qədər güclü olacaqsansa, düşmən sənə o qədər hesablaşmalı olacaq.

Bilirəm ki, sən silahsız, dinc əhaliyə güllə atmazsan, çünki sən Azərbaycan əsgərisən.

Döyüşdə ağır da olur, acı da, ölüm də. Bu səni sarsıtmasın. Səni daha mətin, daha mübariz etsin. Torpaq qanla yoğrulanda Vətənə olur.

Hisslərinizi, istəklərinizi yaxşı başa düşürəm. Aranızda yaqın ki, mənim əsgərlərimin övladları da var. Sizi ona görə iki qat sevirəm.

Yaşadığın bu günlər həyatının ən yadda qalan günləri olacaq.

Müqəddəsleşən vətəni daha böyük sevgilə sevecəksən. İnsan qoruduğunu, qoruduqlarını daha çox sevdir. Elə qoruduqlarının da ona olan sevgisi eynidir.

Əsgərimizə hələ bu qədər sevgi, inam olmamışdı. O sevgini döyüşünlə, qələbələrinlə qazandı. Səni balamızı kimi sevdik. Hamımızın doğmasına çevrildin. Ölkənin sevimlisi olmaq böyük xoşbəxtlikdir. Bu da tale işidir.

Hər dəfə alınan torpaqlara Azərbaycan Bayrağını sancanda xalqın üzündəki sevinci, yaqın təsəvvür edirsən. Bu xalq o sancılan bayraqlarla özünə gəlir. Qələbə sevincinin necə şirin olduğunu duyur. Sənə bir ağızdan VAR OI, AFƏRİN, mənim igid balam! - deyir.

Sən qalibsen. Sən milləti məğlub vətəndəş adından xilas etdin. Yaşamaq həvəsi verdin.

Qələbə sevincilə evinə, ailənə sağ-salamat qayıt. Sən bu dövlətə hələ çox lazımsan. Bu vətən, bu dövlət sənin sayəndə inkişaf edib çiçəklənəcək. Sənin döyüş əzmin, mübarizliyin gələcək nəsillərə nümunə olacaq. Dərsliklərə salınacaq. Sənin qəhrəmanlığından əsərlər yazılacaq, nəğmələr qoşulacaq. Sən artıq bir ailənin, bir elin yox, xalqın sevimlisən, xalqın qəhrəmanısın.

Var ol, mənim igid balam!

Zəfərin mübarək, Azərbaycan Əsgəri!"

(ardı var)
Rəfail TAĞIZADƏ